

Sygn. akt V GC 272/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie V Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Maciej Rzewuski,

Protokolant: sekr. sąd. Arkadiusz Koziół

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2018 r. w Olsztynie na rozprawie
sprawy z powództwa (...) S.A. w W.
przeciwko J. M. i B. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych J. M. i B. M. na rzecz
powoda (...) S.A. w W. kwotę 100.554,14 (sto
tysięcy pięćset pięćdziesiąt cztery 14/100) złotych z odsetkami umownymi w
wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 30 sierpnia 2017 r. do
dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 5.089,70 (pięć tysięcy
osiemdziesiąt dziewięć 70/1 00) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu .

/SSR del. Maciej Rzewuski/

Sygn. akt V GC 272/17

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych J. M. i B. M. na swoją rzecz kwoty 100.554,14 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 30 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwani zawarli z powodem umowę nr (...), zgodnie z którą powód udzielił pozwany kredyt w kwocie 100.000 zł, a pozwani zobowiązali się do zwrotu kredytu wraz z należnymi odsetkami, opłatami i prowizjami należnymi powodowi zgodnie z umową, najpóźniej do 31 sierpnia 2016 r. Pozwani rozpoczęli obsługę kredytu, jednak zaprzestali spłaty należności. Z wniosku pozwanych w dniu 6 października 2016 r. strony zawarły umowę restrukturyzacyjną o nr (...). Wobec powstania zadłużenia przeterminowanego i braku jego spłaty, w dniu 25 marca 2017 r. powód wezwał pozwanych do spłaty zadłużenia, pod rygorem wypowiedzenia umowy, jednocześnie informując o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację. Pozwani nie odpowiedzieli na wezwanie, wobec czego dnia 28 kwietnia 2017 r. powód wysłał do pozwanych oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Po upływie okresu wypowiedzenia, w dniu 14 czerwca 2017 r. zobowiązanie stało się w całości wymagalne. W dniu 15 lipca 2017 r. powód wezwał pozwanych do dobrowolnego spełnienia świadczenia lub ustalenia ugodowych warunków spłaty. Pozwani na to wezwanie nie odpowiedzieli. Według ksiąg bankowych powodowi przysługuje wymagalne roszczenie w wysokości 100.554,14 zł, na które składa się kapitał w kwocie 95.000 zł i odsetki naliczone w okresie od 31 grudnia 2016 r. do 29 sierpnia 2017 r. w kwocie 5.554,14 zł (vide: k.3-4).

W odpowiedzi na pozew pozwani J. M. i B. M. wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazali, że kwestionują fakt istnienia roszczenia i jego wysokość. W ocenie pozwanych, powód nie udowodnił swojego roszczenia, bowiem załączone do pozwu dokumenty nie mogły stanowić dowodu z uwagi na treść art. 95 Prawa bankowego. Z ostrożności procesowej podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia (vide: k. 59-63).

Na rozprawie sądowej w dniu 7 czerwca 2018 r. pozwany J. M. potwierdził fakt zawarcia umowy kredytowej z Bankiem oraz otrzymanie gotówki. Wskazał, że razem z żoną muszą się z tych pieniędzy rozliczyć, najpóźniej do końca bieżącego roku. Pełnomocnik pozwanych złożył ewentualny wniosek o rozłożenie należności na raty (vide: k.106v).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 września 2015 r. J. M. i B. M. zawarli z (...)S.A. w W. umowę kredytu obrotowego o numerze (...), na podstawie którego udzielono wymienionym kredytu w kwocie 100.000 zł, przeznaczonego na finansowanie zakupu nawozów mineralnych, środków ochrony roślin i zakup paliwa. Kredytobiorcy zobowiązali się spłacić kredyt do 31 sierpnia 2016 r.

W dniu 6 października 2016 r., po uwzględnieniu sytuacji finansowej kredytobiorców, strony zawarły umowę restrukturyzacyjną nr (...), w której wskazano, że zadłużenie wynikające z umowy nr (...) na dzień 6 października 2016 r. wynosiło 96.232,60 zł, z czego kapitał przeterminowany stanowił kwotę – 95.500 zł, a odsetki karne – 732,60 zł. Strony ustaliły, że spłata zadłużenia nastąpi w 22 ratach, a w razie braku terminowej spłaty powstałe zadłużenie będzie traktowane jako kapitał przeterminowany, od którego pobierane będą odsetki maksymalne za opóźnienie, które w chwili zawarcia umowy wynosiły 14% (§ 1 i 5 umowy). W przypadku niedotrzymania warunków umowy restrukturyzacyjnej, Bank miał prawo wypowiedzieć umowę z 30-dniowym okresem wypowiedzenia. Po upływie okresu wypowiedzenia kredytobiorcy byli zobowiązani do zwrotu całego zadłużenia wraz z należnymi odsetkami.

Kredytobiorcy nie wywiązali się z warunków umowy restrukturyzacyjnej, wobec czego w dniu 25 marca 2017 r. Bank skierował do nich wezwanie do zapłaty kwoty 3.121,30 zł, stanowiącej zadłużenie przeterminowane, w terminie 14 dni. Jednocześnie poinformował, że brak zapłaty w terminie będzie skutkowało naliczaniem odsetek, a dalsze uchylanie się od zapłaty spowoduje rozwiązanie umowy. Bank poinformował też o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Wezwanie zostało odebrane przez kredytobiorców w dniu 3 kwietnia 2018 r., jednak wymienieni nie odpowiedzieli na wezwanie.

Dnia 28 kwietnia 2017 r. Bank wypowiedział kredytobiorcom umowę kredytu obrotowego. W treści wypowiedzenia wskazano, że w przypadku spłaty całego wymagalnego zadłużenia, stanie się ono bezskuteczne, a umowa będzie kontynuowana. Wypowiedzenie zostało odebrane w dniu 9 maja 2017 r. Kredytobiorcy nie odpowiedzieli na powyższe wypowiedzenie, wobec czego całość roszczenia stała się wymagalna.

Bank wzywał kredytobiorców do zapłaty, lecz wezwania pozostały bez odpowiedzi.

W dniu 29 sierpnia 2017 r. Bank wystawił wyciąg z ksiąg bankowych o nr (...), w treści którego stwierdził, że zadłużenie kredytobiorców, wynikające z umowy kredytu obrotowego nr (...) z dnia 29 września 2015 r., zmienionej umowa restrukturyzacyjną nr (...), wynosi łącznie 100.554,14 zł, na które składa się kapitał w kwocie 95.000 zł i odsetki naliczone w okresie od 31 grudnia 2016 r. do 29 sierpnia 2017 r. w kwocie 5.554,14 zł.

(bezsporne; wyciąg z ksiąg bankowych – k.5, odpisy KRS – k.10-22, pełnomocnictwa – k.8-9, umowa kredytu obrotowego – k.23-24, umowa restrukturyzacyjna – k.25-26, wezwanie do zapłaty – k.32, wypowiedzenie umowy – k.28, ostateczne wezwanie do zapłaty – k.29, zeznania pozwanego J. M. – k.106)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne podlegało uwzględnieniu.

Stan faktyczny został potwierdzony dokumentami załączonymi do akt, które nie zostały skutecznie zakwestionowane przez stronę pozwaną w żadnym zakresie. Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd uwzględnił również zeznania pozwanego J. M., które potwierdziły fakt zawarcia umowy przez strony umowy kredytu obrotowego nr (...).

Nie ulega wątpliwości, że przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg bankowych ma charakter dokumentu prywatnego. Zgodnie z przepisem art. 95 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm.) księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych (ust. 1). Moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1 przepisu, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym (ust. 1a). Należy wskazać, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r., P 7/09 (OTK-A 2011/2/12), przepis art. 95 ust. 1 został uznany za niekonstytucyjny w zakresie, w jakim nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, co znalazło następnie wyraz w nowelizacji tego przepisu, poprzez dodanie do art. 95 ust. 1a ustawą z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 777), która weszła w życie w dniu 20 lipca 2013 r.

Niewątpliwie jednak w/w wyciąg został podpisany przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Banku oraz opatrzony pieczęcią banku. Abstrahując od oceny możliwości traktowania tego dokumentu za dokument urzędowy, nie można kwestionować tego, że spełnia on wymogi co najmniej dokumentu prywatnego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 lutego 2014 r., I ACa 290/13, LEX nr 1451726). Wyciąg zawiera bowiem pieczęć banku i treść określonego oświadczenia wiedzy, wynikającą z ksiąg bankowych, podpisaną przez konkretne osoby fizyczne, tj. pracowników powodowego Banku.

W ocenie Sądu, rzeczony wyciąg z ksiąg bankowych potwierdza niesporne w zasadzie zadłużenie pozwanych. Przepis art. 245 k.p.c. wprowadza domniemanie, które każdorazowo winien uwzględnić sąd, że osoba, która sygnowała dokument podpisem, złożyła zawarte w nim oświadczenie. Oznacza to, że do tego domniemania znajduje zastosowanie regulacja art. 234 k.p.c., według której domniemania ustanowione przez prawo wiążą sąd, choć mogą być obalone, ilekroć ustawa tego nie wyłącza. Nie oznacza to bynajmniej, że moc dowodowa dokumentu prywatnego ogranicza się wyłącznie do konsekwencji wynikających z przewidzianego w art. 245 k.p.c. domniemania. W pozostałym bowiem zakresie – nieobjętym tym domniemaniem – moc dowodowa dokumentu prywatnego podlega ocenie przez sąd zgodnie z regułami zawartymi w art. 233 § 1 k.p.c., tak jak każdego innego dowodu (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2013 r., III CSK 66/13, LEX nr 1463871).

Pozwani kwestionując zasadność powództwa w ogólności, nie zaprzeczyli w istocie okolicznościom zawarcia przedmiotowej umowy kredytu, ani treści wynikającej z wyciągu. W szczególności nie można uznać, aby podważyli skutecznie jego wiarygodność, tudzież rzetelność. Nie zostało również wykazane, że pozwani spłacili swoje zobowiązanie w całości lub w części, zarówno w odniesieniu do kapitału, jak też do odsetek. Dodatkowo, na rozprawie sądowej w dniu 7 czerwca 2018 r. pozwany jednoznacznie i stanowczo potwierdził fakt zawarcia umowy kredytu i otrzymania środków pieniężnych oraz przyznał, że wspólnie z żoną muszą oddać pieniądze Bankowi, najpóźniej do końca bieżącego roku (vide: k.106v).

W tych okolicznościach, mając na uwadze treść powołanego wyżej wyciągu z ksiąg bankowych, jak również złożonych do akt sprawy: umowy kredytu, umowy restrukturyzacyjnej, wezwania do zapłaty i wypowiedzenia umowy należało uznać, że brak jest podstaw do zanegowania zasadności powództwa, opierając się wyłącznie o zredagowane w odpowiedzi na pozew, wysoce głośłowne twierdzenia strony pozwanej.

Tym samym, zdaniem tut. Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił na pozytywne zweryfikowanie okoliczności podniesionych w pozwie. Powód wykazał źródło zobowiązania pozwanych, jego istnienie i wysokość. Wskazany wyciąg z ksiąg bankowych, jak też treść umowy kredytu i umowy restrukturyzacyjnej dokumentują sposób, okres i podstawę prawną naliczenia odsetek od kapitału.

Odnosnie do podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem, trzeba zważyć, że jest on nieskuteczny. W niniejszej sprawie zastosowanie ma bowiem okres przedawnienia, o jakim mowa w treści art. 118 k.c. Skoro zaś pozew został wniesiony do Sądu w dniu 12 września 2017 r. (co przerwało bieg terminu przedawnienia), to z pewnością – z uwagi na umowną datę spłaty kredytu, termin taki w tej dacie nie upłynął. Nadto, w treści umowy restrukturyzacyjnej nr (...) pozwani wyraźnie oświadczyli, że uznają swoje zadłużenie wobec Banku z tytułu umowy kredytu obrotowego o nr (...) w wysokości 96.232,60 zł, obejmującej kapitał przeterminowany w kwocie 95.500 zł i odsetki karne w kwocie 732,60 zł (vide: k.25).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy ocenił powództwo jako zasadne, uwzględniając je w całości na podstawie art. 69 Prawa bankowego.

Źródłem roszczenia odsetkowego, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 359 § 1 k.c., pozostają czynność prawna, ustawa, orzeczenie sądu lub decyzja właściwego organu, przy czym jeżeli wysokość odsetek nie została w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe (§ 2 przepisu). W razie opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego, gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż ustawowa, uprawniony może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (art. 481 § 2 zdanie drugie k.c.).

In casu podstawę roszczenia odsetkowego stanowiła czynność prawna w postaci zawartej umowy kredytu. Poza sporem pozostawało, że umówione odsetki mogły być naliczane dopóty, dopóki trwała czynność prawna, a konkretnie dopóki wiązały postanowienia umowne w zakresie odsetek (in concreto także po rozwiązaniu umowy wskutek jej wypowiedzenia). Zobowiązanie do uiszczenia świadczeń ubocznych w postaci odsetek za opóźnienie w zapłacie poszczególnych rat pozostawało więc w mocy, na podstawie wyraźnej i zgodnej woli obu stron, korelującej z obowiązującymi w tej materii przepisami ustawy (art. 353¹ k.c.). Określone w treści umowy kredytu odsetki w istocie wysokością odpowiadały odsetkom maksymalnym w rozumieniu przepisu art. 359 § 2¹ k.c., wobec czego zasadne było ich zasądzenie w tym właśnie wymiarze.

Sąd Okręgowy nie przychylił się do wniosku pozwanych, zrehabilitowanego przez pełnomocnika „z ostrożności procesowej” na rozprawie bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku, o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty. Zgodnie z regulacją art. 320 k.p.c. tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Wyjątkowość danej sytuacji może wynikać z szeroko rozumianego stanu majątkowego lub rodzinnego pozwanego.

Dla zastosowania moratorium sędziowskiego określonego w art. 320 k.p.c. istotna jest indywidualna sytuacja, w jakiej pozostaje określony podmiot (wnioskujący). Na gruncie rozpoznawanej sprawy brak było podstaw do uznania, że zachodzi tu szczególnie uzasadniony wypadek usprawiedliwiający rozłożenie świadczenia na raty. Z zeznań pozwanego wynika, że wraz z małżonką otrzymują emeryturę i rentę w łącznej wysokości ok. 3.000 zł miesięcznie, z gospodarstwa uzyskują dochody w granicach 50.000 zł rocznie, a nadto otrzymują dopłaty unijne w kwocie 23.000 zł rocznie. Miesięcznie pozwani ponoszą koszty leasingu w kwocie 540 zł, płacąc też 45.000 zł rocznie za ciągnik. W ocenie Sądu, kwoty uzyskiwane przez pozwanych nie uzasadniają rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty. Co więcej, pozwani poza ogólnikowym powołaniem się na swą sytuację majątkową, nie wykazali żadnych konkretnych okoliczności pozwalających uwzględnić złożony przez nich wniosek.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzone koszty złożyły się: opłata sądowa od pozwu, opłaty skarbowe od pełnomocnictwa i koszt poświadczeń notarialnych pełnomocnictw.

/SSR del. Maciej Rzewuski/